

(ISSN: 2602-4047)

Özyılmaz, G., Türkün, M. & Arı, İ. (2026). Güncellenen Okul Öncesi Eğitim Programıyla İlgili Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 11(32), 207-231.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoecc.2918>

Article Type (Makale Türü): Araştırma Makalesi

GÜNCELLENEN OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMIYLA İLGİLİ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Güzin ÖZYILMAZ

Doç. Dr, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, Türkiye, guzinozyilmaz@gmail.com
ORCID: 0000-0002-5900-8213

Meliha TÜRKÜN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, Türkiye, melihaturkun@hotmail.com
ORCID: 0009-0002-3952-4250

İrem ARI

Yüksek Lisans Öğrencisi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, Türkiye, iremari3419@gmail.com
ORCID: 0009-0007-7089-8003

Gönderim tarihi: 20.05.2026

Kabul tarihi: 13.08.2026

Yayın tarihi: 02.09.2026

Öz

Bu çalışmada, okul öncesi öğretmenlerinin 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı hakkındaki değerlendirmelerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Nitel araştırma yaklaşımı kapsamında fenomenoloji desenine göre gerçekleştirilen araştırmanın çalışma grubunu, İzmir'in Buca ilçesindeki ilkökuller ve ortaokulların anasınıflarında görev yapan 30 okul öncesi öğretmeni oluşturmuştur. Veriler, Stufflebeam tarafından geliştirilen CIPP değerlendirme modelinin bağlam, girdi, süreç ve ürün boyutları esas alınarak hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla elde edilmiştir. Görüşmeler sonucunda ulaşılan veriler tema, alt tema ve kodlar çerçevesinde çözümlenmiş; kodlayıcılar arasındaki uyum oranının %89 olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bulgular, öğretmenlerin programın bütüncül gelişime, değerler eğitime, beceri temelli öğrenmeye ve çocuk merkezli uygulamalara yaptığı vurguyu genel olarak olumlu karşıladıklarını göstermiştir. Katılımcılar, oyun ile yaparak yaşayarak öğrenmeye dayalı uygulamaların çocukların öğrenme sürecine yönelik isteklerini artırdığını ve edinilen bilgilerin kalıcılığını desteklediğini belirtmiştir. Buna karşılık programın yoğun ve karmaşık içeriği, hizmet içi eğitimlerin yeterli bulunmaması, öğretmenlerin iş yükünün artması, materyal ve kaynakların sınırlı olması ve okullar arasındaki olanak farklılıkları uygulamada karşılaşılan başlıca güçlükler olarak belirlenmiştir. Öğretmenler ayrıca aile katılımını programın başarısını etkileyen temel unsurlardan biri olarak değerlendirmiş, ancak velilerin sürece yeterli düzeyde katılmadıklarını ifade etmiştir. Araştırma sonuçları, programın etkili ve devamlı bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlere uygulama odaklı eğitimlerin sunulması, program içeriğinin daha anlaşılır ve esnek bir yapıya kavuşturulması, materyal olanaklarının geliştirilmesi ve ailelerin eğitim sürecine katılımının artırılması gerektiğini ortaya koymuştur.

Anahtar kelimeler: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, okul öncesi eğitim programı, okul öncesi öğretmeni, öğretmen görüşleri, CIPP değerlendirme modeli.

Sorumlu Yazar: Doç Dr, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, Türkiye, guzinozyilmaz@gmail.com

Etik Kurul Onayı: Dokuz Eylül Üniversitesi Yayın Etiği Kurulu, 16.04.2025 tarihli toplantı, 04 sayılı karar

İntihal/Etik: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği, araştırma ve yayın etiğine uyulduğu teyit edilmiştir.

AN EXAMINATION OF TEACHERS' VIEWS ON THE UPDATED PRESCHOOL EDUCATION PROGRAM

ABSTRACT

This study aimed to explore preschool teachers' evaluations of the 2024 Türkiye Century Education Model Preschool Education Program. The study was conducted using a phenomenological design within the framework of qualitative research. The study group consisted of 30 preschool teachers working in kindergarten classrooms affiliated with primary and secondary schools in the Buca district of İzmir. Data were collected through a semi-structured interview form developed on the basis of the context, input, process, and product dimensions of Stufflebeam's CIPP evaluation model. The data obtained from the interviews were analyzed through themes, subthemes, and codes, and the inter-coder agreement rate was calculated as 89%. The findings indicated that the teachers generally viewed the program's emphasis on holistic development, values education, skills-based learning, and child-centered practices positively. The participants stated that play-based and experiential learning practices enhanced children's motivation to learn and contributed to the retention of acquired knowledge. However, the program's extensive and complex content, insufficient in-service training, increased teacher workload, limited materials and resources, and disparities in opportunities among schools were identified as the main challenges encountered during implementation. The teachers also regarded family involvement as a key factor influencing the success of the program but reported that parents did not participate in the process at an adequate level. The results revealed that ensuring the effective and sustainable implementation of the program requires providing teachers with practice-oriented training, making the program content clearer and more flexible, improving material resources, and strengthening families' participation in the educational process.

Keywords: Türkiye Century Education Model, preschool education program, preschool teacher, teachers' views, CIPP evaluation model.

GİRİŞ

Eğitimin en önemli hedeflerinden biri öğrencileri çağın gereklerine uygun yetiştirirken aynı zamanda onları akademik olarak da donatmaktır. Bireylere kazandırılması hedeflenen becerilerin, tutumların ve değerlerin sistematik ve planlı bir şekilde kazandırılması için eğitim programlarına ihtiyaç duyulmaktadır (Ertek Eroğlu ve Eker, 2024). Türk Dil Kurumu (TDK) (2024) eğitim programı için “eğitimi yönlendiren ve düzenleyen sistem” tanımını yapmıştır. Eğitim programları çağın gerekliliklerine ayak uyduracak şekilde sürekli olarak değişmekte ve yenilenmektedir. Bu değişikliklere öğretmen ve öğrencilerin de uyum sağlaması beklenmektedir. Eğitim programlarının değişmesi, geliştirilmesi, uygulanmasının önemli olduğu kadar değerlendirilmesi ve bu değerlendirme sonucunda eksikliklerin giderilmesi de son derece önemlidir. Tüm öğretim kademelerinde olduğu gibi okul öncesi dönemde de eğitim programları kullanılmaktadır. Okul öncesi eğitim programları çocuğun bütüncül gelişimini destekleyen ve çocukların yeni deneyimler yaşamalarını sağlayan programlardır (Ertek Eroğlu ve Eker, 2024). Okul öncesi dönemin gelişimin kritik bir dönem olduğu göz önünde bulundurulduğunda, bu döneme programların hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Türkiye 1900’lü yıllara kadar okul öncesi eğitimde çerçeve bir program belirlemişti. Bu çerçeve programın içeriği öğretmenler tarafından hazırlanmıştır (MEB, 2024). Okul öncesi eğitimde ilk taslak program 1953 yılında kabul edilmiştir (MEB, 2024). 1989, 1994, 2002, 2006, 2013 ve 2024 yıllarında Okul Öncesi Eğitim Programları hazırlanarak uygulamaya geçilmiştir (Ertek Eroğlu ve Eker, 2024). 2006 yılında Türkiye’de kabul edilen Okulöncesi Eğitim Programı, çocukların doğal gelişim süreçlerine uygun, oyun temelli öğrenmeye dayalı bir eğitim anlayışını benimsemiştir. Bu programda çocukların aktif öğrenme süreçlerine katılımı teşvik edilmiştir. Programda, çocuğun bilişsel, duygusal ve fiziksel gelişim süreçlerinin birbirini tamamlayacak şekilde tasarlanması öngörülmüştür (MEB, 2006). 2013 yılında yapılan revizelerle Okulöncesi Eğitim Programı, 2006’daki çerçeveyi daha da geliştirmiştir. 2013 Programında çocukların farklı gelişimsel ihtiyaçlarına yönelik daha esnek bir yaklaşım benimsenmiştir. Ayrıca, yerel kültürlere ve toplum değerlerine daha fazla dikkat edilmesi gerektiği vurgulanmış, eğitimin tüm yönleriyle etkileşimli ve bireysel farklılıkları göz önünde bulunduran bir yapı öngörülmüştür (MEB, 2013). Bu güncelleme, çocukların doğal gelişimlerine daha fazla saygı gösteren bir yapıya sahip olup, oyun temelli öğrenmeye olan vurguyu güçlendirmiştir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı 2024 yılında Millî Eğitim Bakanlığı tarafından okul öncesi eğitimde uygulanmaya başlanan bir programdır. 2024 Okul öncesi eğitim programı yapılandırmacı felsefeyi benimseyen, aktif öğrenme yaklaşımını esas alan çocuk merkezli ve beceri temelli bir programdır. Programın genel çerçevesi ve felsefesi 2013 OÖE programı ile benzerlik gösterirken 2024 programı beceri temelli olmasıyla 2013 programından ayrılmaktadır (Bekiroğlu ve Güllühan, 2024). Modelin temel amacı, çocukların özgün ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmek, aynı zamanda onların bireysel farklılıklarını dikkate alarak eğitim vermektir. Model, çocukların aktif katılımını teşvik eden, oyun temelli bir öğrenme anlayışını benimsemektedir (MEB, 2024). Ayrıca, gelişimsel alanların bütüncül bir şekilde ele alındığı bu model, bilişsel, dil, sosyal ve duygusal gelişim alanlarında eşit derecede destekleyici bir yaklaşım sunmaktadır. Model, çocuk merkezli bir yaklaşımdan ödün vermeyip, aynı zamanda yerel kültür ve toplumsal değerlerin eğitim süreçlerine

entegrasyonunu güçlendirir (MEB, 2024). Bu modelde, her çocuk kendi hızında ve doğal gelişim sürecine uygun olarak öğrenir, eğitim süreci yerel toplumsal bağlam ile uyumlu bir biçimde şekillenir.

2024 Okul Öncesi Eğitim Programı modern eğitim yaklaşımları ve çocuk gelişim teorileri kullanılarak oluşturulan, okul öncesi kurumlarında eğitim almakta olan çocuklara zengin öğrenme deneyimleri vasıtasıyla; sağlıklı büyüme, bütüncül gelişim gösterme ve ilkokula hazır bir şekilde başlamalarını hedefleyen yenilikçi bir programdır. Bu program her çocuğun ihtiyaçlarının ve öğrenme becerilerinin farklı olduğunu kabul eder ve bu süreçte tüm öğrencilere yönelik hazırlanan kapsayıcı bir yaklaşımla öğrencileri değerlendirerek tüm gelişim alanlarında öğrencilerin becerilerini üst düzeye çıkarmayı hedefler (MEB, 2024). Öğretmenlerin görevi de çocukların kişisel ve sosyal farklılıklarını kapsayarak onlara uygun ortam ve uygulamaları hazırlamaktır. Öğretmenler çocukların; ilgi ihtiyaç ve gelişim özelliklerini dikkate alarak oluşturdukları uygulamalarla öğretim yöntemlerini uygun şekilde düzenleyebilirler. Program, çocukların güçlü beceri ve özellikleriyle ilgilenir ve bütüncül destek sağlamayı amaçlar (Kaya, 2024). Pedagojik olarak baktığımızda; 2006 ve 2013 Okul Öncesi Eğitim Programları, çocuk merkezli eğitim ve aktif katılımı teşvik ederek, öğretmenlerin rehberlik rolünü öne çıkarırken, 2013 programı bireysel farklılıklara daha fazla yer vererek etkileşimli bir yaklaşım sunmuş; 2024 Maarif Modeli Okul Öncesi Programı ise çocuk merkezli yaklaşımı sürdürmekle birlikte, çocukların gelişim süreçlerini daha esnek bir şekilde ele alarak, beceri temelli bir anlayışı benimsemiş, yerel kültürler ve toplumsal değerlere daha fazla dikkat edilmesini sağlamış ve çocukların duygusal, bilişsel ve sosyal gelişimlerini yerel toplumsal bağlam ile uyumlu biçimde şekillendirmiştir (MEB, 2013; MEB, 2024). 2024 okul öncesi programında öne çıkan bir yenilik de daha önceki programlarda çok fazla yer almayan toplumsal ve kültürel bağlamlara değinilmesidir. 2006 ve 2013 Okul Öncesi Eğitim Programlarında oyun temelli öğrenme, çocukların fiziksel, bilişsel ve duygusal gelişimlerini destekleyen aktif bir eğitim yöntemi olarak yer alırken (MEB, 2006; MEB, 2013), 2024 Maarif Modeli, oyunu sadece öğrenme aracı değil, aynı zamanda çocukların toplumsal ve kültürel bağlamlarla etkileşim kurmalarına imkan tanıyan bir araç olarak kullanarak, çocukların kimliklerini keşfetmelerine ve çevrelerindeki toplumsal yapılarla etkileşime girmelerine olanak tanımaktadır (MEB, 2024). 2006 ve 2013 Okul Öncesi Eğitim Programları, kültürel bağlamin eğitimle entegrasyonuna sınırlı bir vurgu yaparak evrensel eğitim hedeflerini ön planda tutarken (MEB, 2006; MEB, 2013), 2024 Maarif Modeli, yerel kültür ve toplumsal bağlamin eğitim sürecine entegrasyonunu güçlendirerek, çocukların sosyal bağlamla uyumlu bir şekilde gelişmelerini ve yerel değerlerle şekillenmiş bir kimlik geliştirmelerini teşvik etmektedir (MEB, 2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli okul öncesi eğitim programı, erdem-değer-eylem çerçevesini benimseyerek çocukların çok yönlü gelişimlerini desteklemeyi amaçlayan beceri temelli bir programdır.

Beceri temelli eğitim programlarının beklenen hedefe ulaşabilmesi için öğretmenler tarafından da benimsenmesi gerekmektedir (Gajjar, 2017). Eğitim programlarındaki değişikliklerin başarısı, büyük ölçüde bu programları uygulayan öğretmenlerin yeni düzenlemelere yönelik tutum ve görüşlerine bağlı olmaktadır.

Okul öncesi dönemin gelişimin kritik dönemi olduğu göz önüne alındığında bu dönemdeki programların hazırlanması, uygulanması değerlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Alan yazına bakıldığında okul öncesi

eğitim programıyla ilgili öğretmen görüşlerinin incelendiği çalışmalar vardır (Özsirkıntı vd. 2014; Köksal vd. 2016; Şıvgın, 2005; Durmuşçelebi ve Akkaya, 2011; Öztürk ve Dursun, 2024; Dilek, 2018). Farklı eğitim programlarıyla alakalı yapılan çalışmaların yanında 2024 Okul Öncesi Eğitim Programı'yla ilgili öğretmen görüşlerini ele alan bazı çalışmalara rastlanmakla birlikte (Tutkun vd., 2025), programın henüz yeni yayımlanmış olması nedeniyle bu konuda yapılacak daha fazla araştırma alan yazına önemli katkılar sağlayacaktır. Bu sebeple bu çalışmanın amacı 2024 Okul öncesi eğitim programıyla ilgili öğretmenlerin görüşlerinin incelenmesi oluşturmaktadır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın problem cümlesi "Güncellenen okul öncesi programı hakkında öğretmenlerin görüşleri nelerdir?" olarak belirlenmiştir. Araştırmanın alt problemleri ise şu şekildedir:

- Güncellenen okul öncesi programının bağlam boyutu hakkında öğretmen görüşleri nelerdir?
- Güncellenen okul öncesi programının girdi boyutu hakkında öğretmen görüşleri nelerdir?
- Güncellenen okul öncesi programının süreç boyutu hakkında öğretmen görüşleri nelerdir?
- Güncellenen okul öncesi programının ürün boyutu hakkında öğretmen görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik (olgubilim) yaklaşım çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma, öğretmenlerin yeni uygulamaya başladıkları programa ilişkin deneyimlerini nasıl algıladıklarını, yorumladıklarını ve bu deneyimlere hangi anlamları yüklediklerini derinlemesine ortaya koymayı amaçlamaktadır. Fenomenolojik yaklaşım, bireylerin yaşantılarından hareketle bir olgunun özünü ve anlamını anlamaya odaklanan nitel bir araştırma desenidir. Bu yaklaşım sayesinde katılımcıların öznel deneyimleri ayrıntılı biçimde incelenerek araştırılan olguya ilişkin ortak anlam örüntülerinin ortaya çıkarılması hedeflenmektedir. (Büyüköztürk, 2021).

Evren ve Örneklem

Çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Amaçlı örnekleme yöntemi bilgi açısından verimli olabilecek durumlara göre seçim yapmaktır (Büyüköztürk vd., 2020). Araştırmanın örneklemini İzmir ilinin Buca ilçesinde ilkököl ve ortaokulların anasınıfları bünyesinde görev yapmakta olan ve 2024 Okul Öncesi Eğitim Programını uygulayan toplam 30 öğretmen oluşturmaktadır. Tablo 1'de çalışma grubunu oluşturan katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bilgiler sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcıların demografik özellikleri

Çalışma Grubu		N	%
Yaş	25-35	13	43.3
	36-45	14	46.7
	46-55	3	10.0
	Toplam	30	100
Cinsiyet	Kadın	28	93.3
	Erkek	2	6.7
	Toplam	30	100
Mesleki Deneyim Süresi	1-10 Yıl	8	26.7
	11-20 Yıl	18	60.0

	21-30 Yıl	3	10.0
	30+ Yıl	1	3.3
	Toplam	30	100
Öğrenim Durumu	Lisans	21	70.0
	Yüksek Lisans	9	30.0
	Toplam	30	100
Güncellenen Eğitim Programıyla İlgili Eğitim Alma	Evet	28	93.3
	Hayır	2	6.7
	Toplam	30	100

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin yaş, cinsiyet, mesleki deneyim süresi, eğitim durumu ve güncellenen eğitim programlarıyla ilgili eğitim alma durumlarına ilişkin dağılımlar görülmektedir. Katılımcıların %43,3'ü 25-35 yaş, %46,7'si 36-45 yaş ve %10'u 46-55 yaş aralığında yer almaktadır. Cinsiyet dağılımına bakıldığında katılımcıların büyük çoğunluğunu kadın öğretmenlerin (%93,3) oluşturduğu, erkek öğretmenlerin oranının ise %6,7 olduğu görülmektedir. Toplam mesleki deneyim süresi açısından katılımcıların %26,7'si 1-10 yıl, %60'ı 11-20 yıl, %10'u 21-30 yıl ve %3,3'ü 30 yıl ve üzeri deneyime sahiptir. Öğrenim durumları incelendiğinde öğretmenlerin %70'inin lisans, %30'unun ise yüksek lisans mezunu olduğu belirlenmiştir. Ayrıca katılımcıların büyük çoğunluğunun (%93,3) güncellenen eğitim programlarıyla ilgili eğitim aldığı, yalnızca %6,7'sinin bu konuda herhangi bir eğitim almadığı görülmektedir. Bu bulgular, araştırmaya katılan öğretmenlerin ağırlıklı olarak orta yaş grubunda, 11-20 yıl arası mesleki deneyime sahip, lisans mezunu ve güncellenen eğitim programları hakkında eğitim almış bireylerden oluştuğunu göstermektedir.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği, önceden belirlenmiş sorular aracılığıyla katılımcılardan sistematik veri toplanmasına olanak tanırken, gerektiğinde ek sorular yöneltilerek konuya ilişkin daha ayrıntılı ve derinlemesine bilgi elde edilmesini sağlayan esnek bir veri toplama yöntemidir (Büyüköztürk, 2021). Okul öncesi öğretmenlerinin güncellenen okul öncesi programıyla ilgili görüşlerini almak için araştırmacılar tarafından oluşturulan bu form Stufflebeam'ın (1971) bağlam, girdi, süreç ve ürün (CIPP) boyutlarını kapsayan sorulardan oluşmaktadır. Stufflebeam'e göre; değerlendirme devamlılık gerektiren sürekli bir işlemdir. Stufflebeam'a göre program değerlendirmenin amacı, kaynak sağlayıcılara program hakkında geri bildirimde bulunmaktır (Eviren, 2017).

CIPP modelinde değerlendirme; bağlam, girdi, süreç ve ürün olmak üzere birbiriyle ilişkili dört boyut üzerinden ele alınmaktadır. Bağlam boyutu programın gereksinimleri, sorunları ve amaçlarına; girdi boyutu amaçların gerçekleştirilmesinde yararlanılan strateji ve kaynaklara; süreç boyutu programın uygulamadaki işleyişine, ürün boyutu ise uygulama sonucunda ortaya çıkan çıktıların ve amaçlara ulaşma durumunun değerlendirilmesine odaklanmaktadır (Stufflebeam, 1971). Bu doğrultuda araştırma formunda yer alan sorular, öğretmenlerin güncellenen okul öncesi eğitim programına ilişkin görüşlerinin programın farklı boyutları açısından bütüncül olarak incelenebilmesine olanak sağlayacak biçimde yapılandırılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulurken alan yazındaki diğer çalışmalar incelenmiştir. CIPP modelinin boyutlarına göre oluşturulan sorular

ile taslak bir form oluşturulmuştur. Hazırlanan taslak, Okul öncesi eğitimi (2), program geliştirme (1), ölçme değerlendirme (1), psikolojik danışma ve rehberlik (1) alanlarından beş uzmanın görüşüne sunulmuş ve geribildirimler doğrultusunda soru sayısı 18'e düşürülmüştür. Düzeltmeler yapıldıktan sonra form pilot uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Pilot uygulama sürecinde iki okul öncesi öğretmeniyle görüşme yapılmıştır. Görüşmeler sonunda sorular kapsayıcılık, açıklık ve anlaşılabilirlik açısından analiz edilmiştir. İki öğretmenin dönütleri alındıktan sonra form uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Hazırlanan görüşme formunda güncellenen okul öncesi eğitim programıyla ilgili öğretmen görüşleri alınırken bu sürecin CIPP modeline göre değerlendirilebilmesi için bağlam boyutunda 3 soruya bir sondaj (derinleştirici) soru eklenerek toplam 4 soru, girdi boyutunda 2 soruya iki sondaj soru eklenerek toplam 4 soru, süreç boyutunda 3 soruya dört sondaj soru eklenerek toplam 7 soru ve ürün boyutunda 3 soru bulunmaktadır.

Veri toplama sürecinde öncelikle gerekli izinler alınmış ve daha sonra belirlenen okulların yönetici ve öğretmenleri ile iletişime geçilmiştir. Yönetici ve öğretmenlere araştırmanın konusu, amacı ve süreci hakkında bilgi verilmiştir. Belirlenen gün ve saatlerde öğretmenler ile ortalama 30 dakikalık görüşmeler gerçekleştirilmiş ve bu görüşmeler izinleri dahilinde kayıt altına alınmıştır.

Verilerin Analizi

Görüşmeler sonucunda elde edilen verilerin doğruluğunu teyit etmek için görüşme kayıtlarından oluşturulan dökümler katılımcılarla paylaşılmış ve gerekli kontroller yapılmıştır. Araştırma süreci ayrıntılı biçimde açıklanmış; elde edilen veriler analiz edilerek tema, alt tema ve kodlar altında anlamlı bir yapıya dönüştürülmüştür. Bulguların yorumlanmasında katılımcı görüşlerini doğrudan yansıtan alıntılara yer verilmiştir.

Araştırmanın güvenilirliği, araştırmacılar arası kodlayıcı uyumunun incelenmesiyle değerlendirilmiştir. Bu kapsamda araştırmacılar verileri bağımsız olarak analiz etmiş, oluşturdukları tema, alt tema ve kodları karşılaştırarak görüş birliği ve görüş ayrılığı bulunan noktaları belirlemiştir. Araştırmacılar arası uyum düzeyi, Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği Güvenirlik = $\frac{\text{Görüş Birliği}}{\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı}} \times 100$ formülü kullanılarak hesaplanmıştır. Yapılan hesaplama sonucunda kodlayıcılar arasındaki uyum oranı %89 olarak bulunmuştur. Miles ve Huberman'a (1994) göre bu oranın en az %80 düzeyinde olması beklenmektedir. Elde edilen sonuca göre araştırmada gerçekleştirilen kodlamaların yeterli düzeyde güvenilirliğe sahip olduğu değerlendirilmiştir.

Araştırmanın Etik İzni

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazarlara aittir. Makalenin etik kurul izni Dokuz Eylül Üniversitesi Yayın Etiği Kurulu tarafınca 16.04.2025 tarihli toplantısının 04 sayılı kararı ile alınmıştır.

BULGULAR

Güncellenen okul öncesi eğitim programıyla ilgili öğretmen görüşlerini incelemeyi amaçlayan bu çalışmada; Maarif modeli bağlam boyutu, girdi boyutu, süreç boyutu, ürün boyutu şeklinde 4 tema belirlenmiştir.

Güncellenen okul öncesi programının bağlam boyutu hakkında öğretmen görüşleri nelerdir? alt problemi kapsamında

- Maarif modelinin amaçları hakkında ne düşünüyorsunuz?
- Maarif modelinin güçlü ve geliştirilmesi gereken yönleri nelerdir?
- Maarif Modeli ile bir önceki okul öncesi eğitim programı arasında gördüğünüz benzerlik ve farklılıklar nelerdir? Soruları sorulmuştur.

Tablo 2’de “Maarif modelinin amaçları hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusu kapsamında öğretmenler ile yapılan görüşmeler sonucunda belirlenen alt tema ve kodları sunulmuştur.

Tablo 2. Katılımcıların Maarif Modeli’nin Amaçlarına İlişkin Görüşleri

Tema	Alt Tema	Kod	f	Görüşler
Maarif Modeli Bağlam Boyutu	Maarif Modeli Amaç	Bütüncül Gelişim ve Değerler Eğitimi	8	Ö1: “Programın temel amaçlarının öğrencinin bütüncül gelişimini desteklediğini düşünüyorum. Ayrıca programın milli değerlere, ahlaki gelişime değerler eğitime önem verip amaçlarını bu yönde ortaya koymasını gelenek ile gelecek arasında bir bağlantı kurma çabası olarak değerlendirmek ile birlikte öğretmen eğitime yer verilmezse yürütülürken hiçbir etkisinin de olmayacağı görüşündeyim. Ayrıca maarif modele göre erdem değer eylem çerçevesinin nihai hedefinin mutlu birey ve mutlu aile olduğu görüşmekte fakat bu programın amacına net bir şekilde ulaşmadı için aile eğitimleri ile desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum.” Ö12: “Öğrencilerde bütüncül bir gelişim sağlamayı, değerler eğitimi ile çocukların gelişimini desteklemeyi ve 21. Yüzyıl becerileri kazandırmayı hedeflediğini düşünüyorum.”
		Beceri Temelli Eğitim	7	Ö3: “Beceri edinimi yüksek gelişmiş bireyler yetiştirmeyi amaçlayan bir program.” Ö10: “Beceri odaklı bir program. 21.yüzyıl insanı yetiştirmeyi amaçlıyor.”
		Akademik Gelişim	4	Ö8: “Okul öncesi Çocuklarının yaşam becerileri ve gelişimlerini daha iyi destekleyip okuma yazma ve ilkokula hazıroluşluk düzeylerini destekleyen bir eğitim modeli olduğunu düşünüyorum.” Ö27: “Erken okuryazarlık konusunun faydalı olduğunu düşünüyorum. Akademik olarak çocukları geliştirmeyi amaçlayan bir program.”
		Hayata Hazırlama	3	Ö6: “Maarif modeli gelişen dünyamız için yeni nesli hayata hazırlamayı hedefliyor.” Ö15: “Çocuğu daha fazla hayata katan sosyalleştirmeyi kapsam olarak genişleten program olduğunu düşünüyorum.”
		Yenilikçi Yaklaşım	5	Ö30: “Yeni çağa uygun buluyorum.”

Katılımcıların Maarif Modeli’nin amaçlarına yönelik değerlendirmeleri incelendiğinde, görüşlerin *bütüncül gelişim ve değerler eğitimi* (f=8), *beceri temelli eğitim* (f=7), *yenilikçi yaklaşım* (f=5), *akademik gelişim* (f=4) ve *hayata*

hazırlama (f=3) olmak üzere beş kod etrafında şekillendiği belirlenmiştir. Katılımcı ifadelerinde en fazla öne çıkan bütüncül gelişim ve değerler eğitimi kodu, modelin çocuğun gelişimini yalnızca akademik kazanımlar üzerinden ele almadığını; millî, manevî ve ahlaki değerleri de gelişim sürecinin bir parçası olarak konumlandığını göstermektedir. Beceri temelli eğitime yönelik görüşlerde ise çocukların çağın gerektirdiği becerilerle donatılması ve bu becerilerin eğitim sürecinde geliştirilmesi ön plana çıkmıştır. Bunun yanı sıra katılımcılar, modelin çocukların erken okuryazarlık ve okula hazırlık süreçlerini destekleyerek akademik gelişimlerine katkı sağlamayı amaçladığını ifade etmişlerdir. Hayata hazırlama kapsamında çocukların sosyal yaşama katılımının güçlendirilmesi ve değişen yaşam koşullarına uyum sağlayabilecek biçimde yetiştirilmesi vurgulanmıştır. Yenilikçi yaklaşım kodunda ise Maarif Modeli'nin güncel gereksinimleri dikkate alan ve yeni neslin ihtiyaçlarına yanıt vermeyi amaçlayan bir eğitim anlayışı sunduğuna ilişkin görüşler dikkat çekmiştir. Bulgular bir bütün olarak ele alındığında, katılımcıların Maarif Modeli'ni akademik kazanımlarla sınırlı bir yapıdan ziyade *değer*, *beceri*, *gelişim* ve *yaşama hazırlık* unsurlarını bir araya getiren *bütüncül bir eğitim yaklaşımı* olarak değerlendirdikleri görülmektedir.

Aşağıdaki Tablo 3'te "Maarif modelinin amaçlara ulaşmada etkinliklerin rolü nasıldır?" sorusu kapsamında öğretmenler ile yapılan görüşmeler sonucunda belirlenen alt tema ve kodları sunulmuştur.

Tablo 3. Katılımcıların Maarif Modeli'nin Amaçlara Ulaşmada Etkinliklerinin Rolüne İlişkin Görüşleri					
Tema	Alt Tema	Kod	f	Görüşler	
Maarif Modeli Bağlam Boyutu	Maarif Modeli Amaçlara Ulaşmada Etkinliklerin Rolü	Olumlu	18	Ö1: "Okul öncesi Maarif Modeli'nde yer alan etkinliklerin, çocukların aktif katılımını ve yaratıcılığını desteklemesi bakımından oldukça değerli buluyorum." Ö27: " Uygulama ve etkinlikler öğrenciyi merkeze alarak öğrenmeyi kalıcı hale getiriyor."	
		Olumsuz	11	Ö10: "Açıkçası çok da amacına ulaştığını düşünmüyorum. Okul öncesi programının daha çerçeve ve öğretmen inisiyatifine bırakılması gerektiğini düşünüyorum" Ö25: " Teoride etkili bir program olarak görünse de pratikte amaçlara ulaşmada yetersiz kalınıyor."	

Tablo 3 incelendiğinde, katılımcıların Maarif Modeli'nde yer alan etkinliklerin modelin amaçlarına ulaşmadaki rolüne ilişkin görüşlerinin olumlu (f=18) ve olumsuz (f=11) olmak üzere iki kod altında toplandığı görülmektedir. Frekansların toplamının 29 olması, çalışma grubunda yer alan 30 katılımcıdan birinin bu soruya yanıt vermediğini göstermektedir. Yanıt veren katılımcıların görüşleri değerlendirildiğinde, olumlu görüşlerin daha yüksek frekansa sahip olması, katılımcıların önemli bir bölümünün etkinlikleri modelin amaçlarının gerçekleştirilmesi açısından işlevsel bulduğunu göstermektedir. Olumlu değerlendirmelerde özellikle etkinliklerin çocukların aktif katılımını ve yaratıcılığını desteklemesi, öğrenci merkezli bir öğrenme ortamı oluşturması ve öğrenmenin kalıcılığına katkı sağlaması öne çıkmaktadır. Buna karşılık, olumsuz görüş bildiren katılımcılar etkinliklerin modelin amaçlarına ulaşmada uygulama açısından yetersiz kalabildiğine dikkat çekmişlerdir. Bu görüşlerde, okul öncesi eğitim programının daha genel bir çerçeve sunması ve uygulamanın öğretmenin inisiyatifine bırakılması gerektiği yönündeki değerlendirmeler de yer almaktadır. Genel olarak bulgular, yanıt veren katılımcıların görüşleri doğrultusunda etkinliklerin amaçlara ulaşmadaki rolünün ağırlıklı olarak olumlu değerlendirildiğini, ancak teorik olarak öngörülen amaçların uygulamaya aktarılması konusunda bazı sınırlılıkların bulunduğu yönündeki görüşlerin de kayda değer düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır. Stufflebeam in CIPP modelinin bağlam boyutunda

hazırlanan sorulardan biri de Maarif Modeli'nin güçlü yönleri ve geliştirilmesi gereken yönleri nelerdir?" şeklindeydi. Bu soruya verilen cevaplar doğrultusunda belirlenen alt tema ve kodlar sunulmuştur.

Tablo 4. Katılımcıların Maarif Modeli'nin Güçlü ve Zayıf Yönlerine İlişkin Görüşleri

Tema	Alt Tema	Kod	f*	Görüşler
Maarif Modeli Bağlam Boyutu	Maarif Modelinin Güçlü ve Zayıf Yönleri	Çok Yönlü Gelişim	4	Ö3: "Çocukları tek alana bağlı kalmadan her alanda geliştirmeyi hedefleyen yönü ile güçlü bir model." Ö12: "Güçlü yönleri oyun yoluyla öğrenmeyi desteklemesi, çocuğun bütüncül gelişimine önem vermesi."
		Objektif Değerlendirme	3	Ö5: "Programda değerlendirmenin objektif bir şekilde yapılmasını oldukça olumlu buluyorum. Ancak sürekli form doldurmak ve işaretleme yapmak zaman zaman zorlayıcı olabiliyor." Ö9: "Programın herkes için adil ve eşitlikçi bir yaklaşım benimsemesini güçlü bir yön olarak değerlendiriyorum"
		Bireysel Farklılık	2	Ö8: "Amaçlara ulaşırken her yaş grubu için bireysel farklılıklar göz önünde tutulmuş. Aile eğitimi önemsenmiş, okul dışı etkinliklerin önemini vurgulayan bir program. Geliştirilmesi gereken yönü MEB in kitap dışında farklı eğitim materyali sağlayabilir."
		Okuma Yazmaya Hazırlık	1	Ö6: "Güçlü yönleri okuma yazmaya hazırlık kısmı geliştirilmesi gerekenler uygulanabilirlik açısından tüm okul şartlarının aynı olmadığı göz önünde bulundurulması ve evrak işlerinin daha minimale düşürülmesi."
		İş Yüğü	7	Ö17: "Evrak yüğü hafifletilmeli." Ö6: "Geliştirilmesi gerekenler uygulanabilirlik açısından tüm okul şartlarının aynı olmadığı göz önünde bulundurulması ve evrak işlerinin daha minimale düşürülmesi."
		Programa Etkisi	5	Ö9: "Herkes için adil bir yol izler." Ö26: "Sadece akademik değil aynı zamanda güçlü karakterli bireyler yetiştirme noktasında başarılı ama fırsat eşitliğinin olmadığı koşulları olumsuz köy okullarında uygulamasını imkansızla yakın olarak görüyorum."
		Yaş Grubuna Uygun Olmayan İçerik	4	Ö16: "Çok fazla akademik dilde yazılmış bir de soyut kavramlar çok fazla" Ö12: "Bazı kavramların oldukça soyut kalması, bu sebeple uygulamanın ve somutlaştırmanın zor olması. Bazı kazanımların çocukların yaş grubuna göre ağır ve uygulanabilirliğinin düşük olması,"
		İyi Birey/Vatandaş Yetiştirme	4	Ö1: "Programın güçlü yönleri oyun temelli öğrenmeyi merkeze alması, değerler eğitimine erdem ve ahlak oluşumuna ağırlık vermesi" Ö18: "İyi insan ve iyi vatandaş anlayışını temel alır."
		Donanım Eksikliği	9	Ö6: "Geliştirilmesi gerekenler uygulanabilirlik açısından tüm okul şartlarının aynı olmadığı göz önünde bulundurulması ve evrak işlerinin daha minimale düşürülmesi." Ö12: "21. yüzyıl becerilerini desteklemeyi hedeflemesine rağmen, sınıflarda çocuklarda dijital okuryazarlığı geliştirebilecek araç eksikliği yaşanması."

*Not: Bir öğretmen birden çok yanıt verebildiği için frekanslar örneklem sayısından farklı olabilmektedir.

Tablo 5'te "Maarif Modeli ile bir önceki okul öncesi eğitim programı arasında gördüğünüz benzerlik ve farklılıklar nelerdir?" sorusu kapsamında öğretmenler ile yapılan görüşmeler sonucunda belirlenen alt tema ve kodlar sunulmuştur.

Tablo 5. Katılımcıların Maarif Modeli ve Bir Önceki Okul Öncesi Eğitim Programı Arasındaki Benzerlik ve Farklılıklara İlişkin Görüşleri

Tema	Alt Tema	Kod	f*	Görüşler
Maarif Modeli Bağlam Boyutu	Program Karşılaştırılması	Benzerlik	15	Ö1: " Her iki program da çocuğun gelişimini bütüncül olarak desteklemeyi, oyun temelli öğrenmeyi ve aktif katılımı merkeze alıyor." Ö17: " İki model de de eleştirel düşünme, yaratıcılık, problem çözme gibi beceriler vardır. Öğretmen rehber konumundadır."
		Farklılık	26	Ö4 : " Bir önceki eğitimler çok iyi alındı bu sebeple daha iyi uygulanıyor Maarif modeli anlatanlar bile anlamamışlar çok yüzeysel geçirildi bu sebeple öğretmenler uyguladıklarını henüz kavrayamadılar' Ö10 : " Bence eski program daha salt ve uygulaması kolayken Maarif programı uygulamada daha zor.

*Not: Bir öğretmen birden çok yanıt verebildiği için frekanslar örneklem sayısından farklı olabilmektedir.

Tablo 5'teki bulgular, katılımcıların Maarif Modeli ile önceki programı karşılaştırırken farklılıklara (f=26), benzerliklerden (f=15) daha fazla vurgu yaptıklarını göstermektedir. Benzerliklere yönelik ifadelerde her iki programın da çocuğun bütüncül gelişimini desteklemesi, oyun yoluyla öğrenmeyi önemsemesi ve çocuğu öğrenme sürecinde aktif kılması öne çıkmaktadır. Farklılıklara ilişkin görüşlerde ise özellikle programların uygulanabilirliği ve anlaşılabilirliği üzerinde durulmuştur. Katılımcı ifadeleri, önceki programın daha sade ve uygulamasının daha kolay algılandığını, Maarif Modeli'nin ise uygulama sürecinde öğretmenler açısından daha fazla uyum gerektirdiğini ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda, programlar benzer eğitimsel hedefler taşısa da uygulamaya yansıyan özellikleri bakımından katılımcılar tarafından farklı değerlendirilmektedir.

Güncellenen okul öncesi programının girdi boyutu hakkında öğretmen görüşleri nelerdir? alt problemi kapsamında:

- Maarif Modeli'nin uygulanması için yeterli eğitim ve kaynak sağlandığını düşünüyor musunuz?
- Maarif Modeli'nin uygulanması için eğitim aldınız mı?
- Maarif Modeli'ni uygulamak için öğretmenlere sunulan eğitimler yeterli miydi? Hangi konularda eksiklikler vardı?
- Maarif Modeli'nin uygulanmasında kullanılan materyaller ve müfredat içerikleri ne kadar etkili? Soruları sorulmuştur.

Tablo 6'da "Maarif Modeli'nin uygulanması için yeterli eğitim ve kaynak sağlandığını düşünüyor musunuz?" sorusu kapsamında öğretmenler ile yapılan görüşmeler sonucunda belirlenen alt tema ve kodları sunulmuştur.

Tablo 6. Maarif Modeli'nin Girdi Boyutunda Eğitim ve Kaynak Desteğine İlişkin Katılımcı Görüşleri

Tema	Alt Tema	Kod	f	Görüşler
		Evet	1	Ö3:"Evet"

Maarif Modeli Girdi Boyutu	Eğitim/ Kaynak Desteği	Hayır	21	Ö5: "Kendi çabamla öğrendim. Aldığım eğitim ya da dijital ortamda maalesef doğru bilgiye ulaşmak çok zor. Programı tek tek okuyarak özümstedim." Ö13: "Eğitim hızlandırılmış bir şekilde verildi. Daha donanımlı ve içeriği özenle hazırlanmış bir eğitim verilebilirdi. Kalabalık gruplarla, sadece ekrandaki bilgileri okuyarak verilen eğitimin verimli olmadığını düşünüyorum."
-------------------------------	---------------------------	-------	----	--

Tablo 6'ya göre, katılımcıların Maarif Modeli kapsamında sağlanan eğitim ve kaynak desteğine yönelik değerlendirmeleri çoğunlukla olumsuzdur. Frekansların toplamının 22 olması, çalışma grubunda yer alan 30 katılımcıdan 8'inin ilgili soruya yanıt vermediğini göstermektedir. Yanıt veren katılımcılar arasında eğitimi yetersiz bulanların sayısı 21 iken, yalnızca bir katılımcı olumlu görüş bildirmiştir. Katılımcılar özellikle güvenilir bilgiye erişimde zorlandıklarını, programın tek kaynakla sınırlandırıldığını, eğitimlerin kısa sürede ve yüzeysel biçimde gerçekleştirildiğini ve içeriklerin yeterince özenli hazırlanmadığını belirtmişlerdir. Ayrıca eğitim sürecinin etkileşimden uzak olması da dile getirilen sorunlar arasında yer almaktadır.

Tablo 7'de "Maarif Modeli'nin uygulanması için eğitim aldınız mı?" sorusu kapsamında öğretmenler ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen alt tema ve kodlar sunulmuştur.

Tablo 7. Katılımcıların Maarif Modeli'nin Uygulanmasına Yönelik Eğitim Alma Durumları

Tema	Alt Tema	Kod	f	Görüşler
Maarif Modeli Girdi Boyutu	Eğitim	Alan	28	Ö1: "Evet aldım. 2023-2024 eğitim öğretim yılı başında 5 gün süren yaklaşık 40 saatlik bir eğitimdi. Yüz yüze Menderes İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünde aldım." Ö6: "Eylül ayının ilk haftasında yüz yüze günlük 3 -4 saat olmak üzere 3 günlük eğitim aldım."
		Almayan	2	Ö10: "Almadım. Lisansüstü eğitimde çalıştığımız kadar bir bilgim var." Ö18 : "Eğitim almadım."

Tablo 7'de katılımcıların Maarif Modeli'nin uygulanmasına yönelik eğitim alma durumlarına ilişkin bulgular sunulmuştur. Katılımcıların büyük çoğunluğunun eğitim aldığı (f=28), iki katılımcının ise eğitim almadığı (f=2) belirlenmiştir. Katılımcı ifadeleri, alınan eğitimlerin süre ve uygulama biçimi bakımından farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 8 'de " Maarif Modeli'ni uygulamak için öğretmenlere sunulan eğitimler yeterli miydi? Hangi konularda eksiklikler vardı?" sorusu kapsamında öğretmenler ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen alt tema ve kodlar sunulmuştur.

Tablo 8. Maarif Modeli Kapsamında Öğretmenlere Sunulan Eğitimlerin Kalitesine İlişkin Görüşler

Tema	Alt Tema	Kod	f	Görüşler
Maarif Modeli Girdi Boyutu	Eğitim Kalitesi	Yeterli	6	Ö13: "Eğitim yeterliydi ancak uyum süreci ile birlikte verilen eğitim verimliliği düşürdü." Ö30: " Yeterliydi."

Yetersiz	24	Ö1:“Kesinlikle yeterli değildi. Slayttan okunup geçilen verilmek için verilen uygulama be pratik örneği olmayan kafa karıştırıcı ve sıkıcı bir eğitimdi.” Ö7:“Kesinlikle yeterli değildi. Değerlendirme kısmından hiç bahsedilmedi bile. Uygulamaların nasıl ve ne şekilde yapılacağıyla ilgili de detaylı açıklamalar yapılmadı.”
----------	----	---

Tablo 8’e göre Maarif Modeli’nin uygulanmasına ilişkin verilen eğitimler, katılımcıların çoğu tarafından yeterli bulunmamıştır. Bu konuda görüş bildiren 30 katılımcının 24’ü olumsuz, altısı ise olumlu değerlendirmede bulunmuştur. Eğitimlerin çoğunlukla slayt aktarımına dayalı olması, uygulamaya yönelik örneklerin sınırlı kalması, değerlendirme sürecine ilişkin ayrıntılı bilgi verilmemesi ve anlatımın yeterince açık olmaması öne çıkan eksikliklerdir. Eğitimi yeterli bulan bazı katılımcılar da uyum sürecinde gerçekleştirilen uygulamaların eğitimin etkililiğini azalttığını ifade etmiştir.

Tablo 9’da “ Maarif Modeli’nin uygulanmasında kullanılan materyaller ve müfredat içerikleri ne kadar etkili?” sorusu kapsamında öğretmenler ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen alt tema ve kodlar paylaşılmıştır.

Tablo 9. Maarif Modeli’nde Kullanılan Materyal ve Müfredat İçeriklerinin Etkililiğine İlişkin Görüşler

Tema	Alt Tema	Kod	f	Görüşler
Maarif Modeli Girdi Boyutu	Müfredat ve İçerik	Etkili	4	Ö1:“Maarif Modeli’nde yer alan materyallerin ve müfredat içeriklerinin genel olarak çocukların gelişim özelliklerine uygun ve ilgi çekici olduğunu düşünüyorum.” Ö24: “Uygulanması kolay ve etkili olduğunu düşünüyorum. Daha kalıcı öğrenme sağladığını düşünüyorum.”
		Etkisiz	26	Ö7: “Çok az etkili, o da müfredata hâkim olanlar için” Ö15:“Materyal yardımcı kaynak yol gösterici kılavuz yıllık ve günlük planların olmamasından dolayı ulusal düzeyde çok iyi uygulandığını düşünmüyorum.”

Tablo 9 incelendiğinde, Maarif Modeli kapsamında sunulan materyal ve müfredat içeriklerinin katılımcılar tarafından çoğunlukla işlevsel bulunmadığı görülmektedir. Görüş bildiren 30 katılımcının 26’sı olumsuz değerlendirmede bulunurken dört katılımcı materyal ve içerikleri etkili olarak nitelendirmiştir. Olumlu görüşlerde içeriklerin çocukların gelişim düzeyleriyle uyumlu olduğu, uygulanabilirliği kolaylaştırdığı ve öğrenmenin kalıcılığına katkı sağladığı belirtilmiştir. Olumsuz görüşlerde ise materyallerin yol gösterici bir kaynak olmanın ötesine geçemediği ve sağladığı yararın öğretmenlerin müfredata hâkim olma düzeyine göre değiştiği vurgulanmıştır.

Güncellenen okul öncesi programının **süreç** boyutu hakkında öğretmen görüşleri nelerdir? alt problemi kapsamında

- Maarif Modeli’nin sınıf içi uygulanabilirliği hakkında görüşleriniz nelerdir?
- Sizce Maarif Modeli’nin sınıf yönetimi, öğretim stratejileri, aile ve öğrenci katılımına etkileri nelerdir?
- Uygulama sürecinde eksik veya iyileştirilmesi gereken yönler olduğunu düşünüyor musunuz? Bunlar nelerdir? Soruları sorulmuştur.

Tablo 10'da " Maarif Modeli'nin sınıf içi uygulanabilirliği hakkında görüşleriniz nelerdir?" sorusu kapsamında öğretmenler ile yapılan görüşmeler sonucunda belirlenen alt tema ve kodlar sunulmuştur.

Tablo 10. Maarif Modeli'nin Sınıf İçinde Uygulanabilirliğine İlişkin Katılımcı Görüşleri

Tema	Alt Tema	Kod	f*	Görüşler
Maarif Modeli Süreç Boyutu	Uygulama	Uygulanabilir	12	Ö24: " Sınıf içinde uygulaması rahat. Okula hazır geldiğimizde tüm gün sistemli bir şekilde, saat gibi ilerliyor" Ö29: " Beceri temelli olması çocukların da aktif olmasına dolayısıyla sınıfta uygulandığında keyifli bir öğrenme sağlıyor."
		Uygulanması Zor	13	Ö17: " Maarif Modeli'nin okul öncesi sınıf içi uygulanabilirliği oldukça sınırlı ve sorunludur." Ö27: "Model, teoride güçlü; fakat kalabalık sınıflar, zaman yönetimi ve materyal eksiklikleri uygulamada zorluk yaratabiliyor."
		Kısmen Uygulanabilir	6	Ö12: "Etkinlik çeşitliliği güzel, oyun yoluyla öğrenmeyi desteklemesi uygulanabilirliği kolaylaştırıyor... Fakat... her okul eşit imkanlara sahip olmadığı için uygulamada adaletsizlikler olabiliyor." Ö25: " Merkez ve olanakları gelişmiş okullarda uygulanabilir ama köy okullarında zor."

*Not: Bir öğretmen birden çok yanıt verebildiği için frekanslar örneklem sayısından farklı olabilmektedir.

Tablo 10 incelendiğinde, katılımcıların Maarif Modeli'nin sınıf içindeki uygulanabilirliğine yönelik farklı değerlendirmelerde bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların 13'ü modelin uygulanmasının zor olduğunu, 12'si uygulanabilir olduğunu, altısı ise belirli koşullar altında uygulanabileceğini belirtmiştir. Olumlu görüşlerde modelin beceri temelli yapısı, etkinlik çeşitliliği ve çocukların aktif katılımını desteklemesi öne çıkmıştır. Olumsuz ve koşullu değerlendirmelerde ise kalabalık sınıflar, zaman yönetimi, materyal yetersizliği ve okullar arasındaki imkân farklılıklarının uygulama sürecini güçleştirdiği ifade edilmiştir. Bulgular, modelin sınıf içindeki uygulanabilirliğinin okulun sahip olduğu fiziksel ve eğitsel olanaklara göre değişebildiğini göstermektedir.

Tablo 11'de "Modeli yeterince uygulayabildiğinizi düşünüyor musunuz?" sorusu kapsamında öğretmenler ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen alt tema ve kodlar sunulmuştur.

Tablo 11. Maarif Modeli'ni Uygulamada Öğretmenlerin Kendilerine İlişkin Yeterlik Algıları

Tema	Alt Tema	Kod	f	Görüşler
Maarif Modeli Süreç Boyutu	Modeli Uygulamadaki Yeterlilik	Evet	7	Ö19: "Modeli anlayabildiğim ve takip edebildiğim kadarıyla, hiçbir amacı eksik bırakmadan uyguladım."
		Hayır	15	Ö3: "Kesinlikle düşünmüyorum. Kendimce bir çabam var ama bir önceki program ile büyük bir fark ortaya koyabildiğimi düşünmüyorum" Ö7: "Bulunduğum il ilçe ve okul türü bakımından yeterince uygulayamıyorum."
		Kısmen	7	Ö5: "Elimden geldiği kadarıyla. Proje temelli yaklaşımlarla çeşitli eTwinning Erasmus projeleri ile destekliyorum" Ö12: " Uygulamaya çalışıyoruz, fakat yaş grubuna göre soyut kalan kavram ve kazanımlar olduğunu düşünüyoruz."

Tablo 11'deki bulgular, öğretmenlerin Maarif Modeli'ni uygulama konusundaki yeterlik algılarının çoğunlukla düşük olduğunu göstermektedir. Frekansların toplamının 29 olması, çalışma grubunda yer alan 30 katılımcıdan birinin ilgili soruya yanıt vermediğini göstermektedir. İlgili soruya yanıt veren 29 katılımcının 15'i kendisini yeterli bulmazken, yedisi yeterli, yedisi ise kısmen yeterli olduğunu belirtmiştir. Kendilerini yeterli gören öğretmenler, modeli anlayabildikleri ve takip edebildikleri ölçüde uygulamaya çalıştıklarını ifade etmişlerdir. Olumsuz değerlendirmelerde, modelin önceki programdan önemli ölçüde farklı olması ve okulun bulunduğu bölge ile kurum türüne bağlı koşullar öne çıkmıştır. Kısmen yeterli olduğunu belirten katılımcılar ise modeli kendi imkânları doğrultusunda uyguladıklarını, ancak yaş gruplarına uygunluk ve uygulama süreci bakımından çeşitli güçlüklerle karşılaştıklarını dile getirmişlerdir.

Tablo 12'de "Modelin içindeki beceri ve eğilimleri uygulama konusunda nasıl bir yol izliyorsunuz?" sorusu kapsamında öğretmenler ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen bulgular sunulmuştur.

Tablo 12. Katılımcıların Maarif Modeli Sürecinde Beceri ve Eğilimleri Uygulama Yollarına İlişkin Görüşleri

Tema	Alt Tema	Kod	f	Görüşler
Maarif Modeli Süreç Boyutu	Beceri/ Eğilim Uygulama Yolu	Yaparak/ Yaşayarak	5	Ö1: "Günlük rutinelere, oyunlara ve projelere bu becerileri doğal biçimde yerleştirmeye çalışıyorum. Ezberden çok deneyimleyerek öğrenmelerine önem veriyorum." Ö10: "Beceri uygulama konusunda genelde oyunlaştırma, yaparak yaşayarak öğrenme yöntemleriyle uygulamaya çalışıyorum."
		Çocuk Merkezli	7	Ö19: "Aktif katılımı sağlayarak öğrenci merkezli etkinliklere yer veriyorum." Ö26: " Kendime sınıf içi çocukların durumuna göre bir plan oluşturuyorum."
		Bireysel Farklılıklar	4	Ö16: "Öğretmen olarak sahada karşılaştığım eksikliklere rağmen, materyalleri ve ortamı olabildiğince zenginleştirerek, çocukların kendi hızlarında ve özgürce becerilerini geliştirmelerine alan açmaya çalışıyorum." Ö31: " Çoklu zekanın her türüne göre uyguluyorum"
		Sadeleştirme	1	Ö15: "Sadeleştirerek öğrencilerimin yaş ve gelişim düzeylerine indirgeyerek farkındalık yaratarak uygulamaya çalışıyorum"
		Oyun Temelli	4	Ö10: "Beceri uygulama konusunda genelde oyunlaştırma, yaparak yaşayarak öğrenme yöntemleriyle uygulamaya çalışıyorum." Ö30: "Sınıfın iklimine göre buna karar veriyoruz. En temelde oyun yoluyla ve çocukların kendilerinin aktif olacağı etkinlikler planlayarak uygulamaya çalışıyorum."
		Dijital İçerikler	1	Ö8: "Ön hazırlıklar yapıyorum. Araştırmalar yapıyorum, Dijital içeriklere bakıyorum. Ailelerden destekler alıyorum, Oyun etkinliklerine oldukça yer veriyorum."
		Basitten Karmaşığa	1	Ö8: " Basit ve çocukların içinde etkili oldukları etkinliklerle başlayıp zamanla daha komplike çalışmalar yaptırıyorum. Birçok eğilim konusunda kendimi geliştirdiğim için zorlanmıyorum."
		Beceri Temelli Eğitim	7	Ö5: " Etkinlik planlama aşamasında çok uğraşıp becerileri geliştirici etkinlik hazırlıyorum her türlü yöntemi denemeye çalışıyorum." Ö12: " Çocukların her süreçte aktif bir şekilde rol almasına ve tüm gelişim alanlarını destekleyecek çalışmalar yapmaya önem veriyorum. Yaratıcı düşünme, sorgulama ve yorumlama becerilerini destekleyecek

Kendini İfade Etme	1	Ö5: "Çocuklara etkinlik değerlendirmesi yaparken kendilerini bir şekilde ifade etmelerini sağlıyorum."
Diğer	10	Ö13: "Genel olarak zümreler ile birlikte yol haritası çizdik." Ö21: "Aile katılımı etkinliklerinden yararlanıyorum."

Tablo 12 incelendiğinde, katılımcıların Maarif Modeli sürecinde beceri ve eğilimleri uygularken farklı yöntemlerden yararlandıkları görülmektedir. En fazla "Çocuk Merkezli" (f=7) ve "Beceri Temelli Eğitim" (f=7) kodları öne çıkarken; yaparak yaşayarak öğrenme (f=5), bireysel farklılıkları dikkate alma (f=4) ve oyun temelli uygulamalar (f=4) da sıklıkla belirtilmiştir. Bunların dışında farklı uygulamalara değinen öğretmenler de (f=10) olmuştur.

Tablo 13'te "Maarif Modeli'nin uygulanması sırasında karşılaştığınız zorluklar nelerdir?" sorusu kapsamında öğretmenler ile yapılan görüşmeler sonucunda belirlenen alt tema ve kodlar sunulmuştur.

Tablo 13. Katılımcıların Maarif Modelini Uygulama Sürecinde Yaşadıkları Zorluklara İlişkin Görüşleri

Tema	Alt Tema	Kod	f	Görüşler
Maarif Modeli Süreç Boyutu	Uygulamada Yaşanan Zorluklar	Donanım/ Materyal Eksikliği	11	Ö1: "...materyal eksikliği ve zaman yetersizliği de uygulamaları sınırılıyor; çoğu şeyi kendi çabamızla yürütüyoruz." Ö29: "Materyal eksikliği, süre kısıtlaması, velilerin modele alışık olmaması ve öğretmenler arası uygulama farklılıkları başlıca zorluklardı."
		Yetersiz Bilgi-Uygulama	7	Ö4: "En önemlisi tam kavrayamadığım için örnek uygulamalara göre ilerlemek ancak neyi eksik yaptığımı bilmeden." Ö30: "programı henüz tam anlamıyla içselleştiremediğim için yaptığım şeylerin programımıza hizmet edip etmediğinden emin olamıyorum."
		İş Yüğü	4	Ö11: "Evrak yüğü gereksiz." Ö12: "Doldurulacak evrak sayısı."
		Yaş Grubu	5	Ö5: "Sınıfımda 48'den 84 aya kadar çocukların bir arada olması." Ö30: "Çocukların seviyesi modelin uygulanmasına uygun değildi."
		Katı Program	1	Ö10: "Öğretmeni kısıtlayan bir program olduğunu düşünüyorum. Programın keskin çizgileri esneklik konusunda gerçekten zorluyor."
		Sınıf Mevcudu/ Yetersiz Personel	2	Ö6: "Çocuk sayısının çokluğuna rağmen yardımcı abla, stajyer gibi kişilerin olmamasından kaynaklı uygulamada çok fazla efor harcıyorum." K29: "Mevcutların kalabalık olması bireysel ilgiyi azalttığı için bazı becerileri gözlemlemekte zorlanıyorum."

Tablo 13 incelendiğinde, katılımcıların Maarif Modelini uygulama sürecinde en fazla donanım/materyal eksikliği (f=11) ve yetersiz bilgi ve uygulama deneyimi (f=7) konusunda zorluk yaşadıkları görülmektedir. Bunları yaş grubuna ilişkin güçlükler (f=5), iş yüğü (f=4), sınıf mevcudu/yetersiz personel (f=2) ve katı program yapısı (f=1) izlemektedir. Bulgular, modelin uygulanmasında özellikle fiziksel imkânların yetersizliği, öğretmenlerin uygulamaya yönelik bilgi gereksinimi ve sınıf koşullarının önemli güçlükler oluşturduğunu göstermektedir.

Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde onlara yöneltilen sorulardan biri de “Sizce Maarif Modelinin sınıf yönetimi, öğretim stratejileri, aile ve öğrenci katılımına etkileri nelerdir?” şeklindeydi. Bu kapsamda öğretmenlerin cevapları tablo 14’te sunulmuştur.

Tablo 14. Katılımcıların Maarif Modelinin Eğitim Sürecine Yansımalarına İlişkin Görüşleri

Tema	Alt Tema	Kod	f	Görüşler		
Maarif Modeli Süreç Boyutu	Eğitim Sürecine Yansımaları	Sınıf Yönetimi	Olumlu 3	Olumsuz 2	Olumlu Ö1: “ Model, sınıf yönetiminde daha sakın ve değer temelli bir ortam oluşturmayı sağlıyor.	Olumsuz Ö16: “Maarif Modeli’nin sınıf yönetimi açısından baktığımda, bu modelin genellikle otoriter ve katı bir disiplin anlayışını öne çıkardığını düşünüyorum.
		Öğretim Stratejileri	8		Ö6: “Eğer tamamen uygulanabilse öğretim stratejileri, aile ve öğrenci katılımından aşırı verim alınabilecek bir model.” Ö8: “Farklı öğretim teknikleri ve bireysel farklılıklara yönelik çalışmaların alınması eğitimi daha etkili hale getiriyor.”	
		Aile Katılımı	Olumlu 8	Olumsuz 4	Olumlu Ö3: “ Öğrenciyi merkeze alan aile ile etkileşimi sağlayan bir program.”	Olumsuz Ö4: “ Aile ve öğrenci katılımına oldukça fazla yer verilmiş ancak okulöncesinde veliler beklenen kadar katılım sağlamak istemeyebiliyor”
		Öğrenci Katılımı	Olumlu 7	Olumsuz 1	Olumlu Ö12: “ Çocukların sürece dahil olması öğrenme isteklerini artırıyor ve bu ilgi sınıf yönetimini kolaylaştırıyor. Çocuklar soru sorarak, fikirlerini ifade ederek sürece dahil olduklarında iletişim becerileri ve özgüvenleri artıyor.”	Olumsuz Ö16: “ Öğrenci katılımı ise modelin kısıtlayıcı yapısı nedeniyle oldukça sınırlı kalıyor; çocuklar daha çok pasif alıcı konumunda”
		Program	Olumlu 2	Olumsuz 3	Olumlu Ö13: “ Model tam öğrenildiğinde uygulama akış kazandığında çok etkili olacak.”	Olumsuz Ö5: “ Eski program bu konuda daha etkili ve esneklik şimdi daha fazla yönlendirme gerekiyor.”

Tablo 14 incelendiğinde, Maarif Modelinin eğitim sürecine yansımalarının genel olarak olumlu değerlendirildiği görülmektedir. Özellikle öğretim stratejileri (f=8), aile katılımı (olumlu f=8) ve öğrenci katılımı (olumlu f=7) öne çıkmaktadır. Sınıf yönetimine ilişkin olumlu görüşler (f=3) olumsuz görüşlerden (f=2) daha fazla iken, programın

yapısına ilişkin olumsuz görüşlerin (f=3) olumlu görüşlerden (f=2) daha fazla olduğu görülmektedir. Bulgular, modelin öğrenci ve aile katılımı ile öğretim sürecini desteklediğini; ancak programın uygulanabilirliği ve esnekliği konusunda bazı sınırlılıkların bulunduğunu göstermektedir.

Tablo 15'te "Uygulama sürecinde eksik veya iyileştirilmesi gereken yönler olduğunu düşünüyor musunuz?" sorusu kapsamında öğretmenler ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen bulgular sunulmuştur.

Tablo 15. Katılımcıların Maarif Modelinin Uygulanmasına Yönelik Önerilerine İlişkin Görüşleri

Tema	Alt Tema	Kod	f	Görüşler
Maarif Modeli Süreç Boyutu	Uygulama Eksikleri	Materyal	6	Ö2: "Materyal ve fiziki imkânlar her okulda aynı olmadığı için uygulamada eşitsizlikler yaşanıyor." Ö18: "Uygulama yaparken kullanılabilecek içerik ve materyallerin her okula ve öğretmene ulaştırılarak her okulun ve sınıfın aynı konu üzerinden eğitime devam etmesi sağlanabilir."
		Eşit İmkanlar	5	Ö2: Materyal ve fiziki imkânlar her okulda aynı olmadığı için uygulamada eşitsizlikler yaşanıyor." Ö7: "Ülkenin tüm köşesindeki şartlar düşünülerek alternatif seçenekler sunulmalı."
		Eğitim Programı	7	Ö3: "Her zaman yeniliklerle değiştirilebilir eklenebilir bir program olmalı." Ö5: "Planlama ve hazırlık için çerçeve plan olmalı (her gün sayfalarca yazmak yerine çerçevedeki değişiklikler online not edilmeli."
		Hizmetiçi Eğitim	6	Ö9: "Öğretmenin motivasyonunu arttıracak sosyal etkinliklerin hizmet içi eğitime dahil edilmesinin uygulamayı daha etkili kılacağını düşünüyorum." Ö11: "Öğretmenlere ve idarecilere daha nitelikli bir eğitim verilmesi gerektiğini düşünüyorum."
		Sadeleştirme	7	Ö2: "Programın bazı bölümlerinin daha sade ve esnek hâle getirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Böylece öğretmenlerin yaratıcılıklarını kullanabilecekleri daha fazla alan oluşturulabilir." Ö29: "Programın genel olarak biraz daha sadeleştirilmesinin uygulama sürecini kolaylaştıracağını düşünüyorum."
		Yaş Grupları Ayrılmalı	4	Ö6: "Yaş grupları ayrılmalı." Ö13: "Kalabalık sınıflarda hazırbulunuşluğu ve yaşı farklı olan öğrencilerle uygulamalar zorlaşabiliyor."
		Fiziki Evraklar Online Olmalı	3	Ö6: "Değerlendirme süreci formları sadece online olmalı (genelde sayfalarca çıktı alınması isteniyor Doğa zaman ve enerji israfı)" Ö30: "Uygulama sürecinde iyileştirilmesi gereken şey beceri gözlem formları. Her çocuk için her ay doldurulması gereken bir form ve kalabalık sınıflarda buna vaktimiz maalesef pek kalmıyor."

*Not: Bir öğretmen birden çok yanıt verebildiği için frekanslar örneklem sayısından farklı olabilmektedir.

Tablo 15 incelendiğinde, katılımcıların Maarif Modelinin daha etkili uygulanabilmesi için en fazla eğitim programının geliştirilmesi (f=7) ve sadeleştirme (f=7) yönünde öneriler sundukları görülmektedir. Bunları materyal olanaklarının artırılması (f=6), hizmet içi eğitim (f=6), eşit imkânların sağlanması (f=5), yaş gruplarının ayrılması (f=4) ve fiziki evrakların çevrim içi hâle getirilmesi (f=3) izlemektedir. Bulgular, katılımcıların modelin uygulanabilirliğinin artırılması için programın daha sade ve işlevsel hâle getirilmesini, öğretmenlerin desteklenmesini ve okullar arasındaki imkân farklılıklarının azaltılmasını gerekli gördüklerini göstermektedir.

Stufflebeam'in CIPP modelinin son ögesi ürün boyutudur. Güncellenen okul öncesi programının **ürün** boyutu hakkında öğretmen görüşleri nelerdir? alt problemi kapsamında

- Maarif Modeli'nin öğrenci başarısı, motivasyonu ve tutumları üzerindeki etkileri hakkında gözlemlerinizi nelerdir?
- Maarif Modeli uygulamak sizin öğretmenlikle ilgili davranış ve bakış açınızda neler değiştirdi?
- Maarif Modeli'nin uzun vadede eğitim sistemine katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? Neden? Nasıl? Soruları sorulmuştur.

Bu bağlamda sorulan ilk soru, "Maarif Modeli'nin öğrenci başarısı, motivasyonu ve tutumları üzerindeki etkileri hakkında gözlemlerinizi nelerdir?" şeklindeydi. Bu soru kapsamında öğretmenlerin vermiş oldukları cevaplardan elde edilen alt tema ve kodlar Tablo 16'da sunulmuştur.

Tablo 16. Katılımcıların Maarif Modelinin Öğrencilere Yansımalarına İlişkin Görüşleri

Tema	Alt Tema	Kod	f	Görüşler
Maarif Modeli Ürün Boyutu	Öğrenciye Yansıma	Olumlu	13	Ö1: "Gözlemlerime göre Maarif Modeli, özellikle öğrencilerin öğrenmeye karşı ilgisini ve merakını artırıyor. Oyun, değerler eğitimi ve keşfetmeye dayalı etkinlikler çocukların derse daha istekli katılmasını sağlıyor." Ö26: "Öğrenci başarısı ve motivasyonunu olumlu yönde etkilediğini düşünüyorum. Kendilerine güvenini artıran bir model."
		Olumsuz	6	Ö13: "Üst düzey becerilere öğrencilerde yetersizlik hissi uyandırdı." Ö17: "Maarif Modeli'nin öğrenci başarısı, motivasyonu ve tutumları üzerinde genellikle olumsuz etkileri olduğunu düşünüyorum. Modelin dayattığı katı değerler ve tek tip davranış kalıpları, çocukların doğal merakını ve öğrenme hevesini köreltiyor."
		Etkisiz	8	Ö3: "Bir değişiklik olmadı." Ö11: "Fark yok."

Tablo 16 incelendiğinde, katılımcıların Maarif Modeli'nin öğrenciler üzerindeki yansımalarını çoğunlukla olumlu (f=13) değerlendirdikleri görülmektedir. Frekansların toplamının 27 olması, çalışma grubunda yer alan 30 katılımcıdan üçünün ilgili soruya yanıt vermediğini göstermektedir. İlgili soruya yanıt veren katılımcıların 13'ü modelin öğrenciler üzerindeki yansımalarını olumlu değerlendirirken, sekizi modelin öğrenciler üzerinde etkisiz olduğunu, altısı ise olumsuz etkilerinin bulunduğunu ifade etmiştir. Bulgular, modelin özellikle öğrencilerin öğrenme isteği, motivasyonu ve derse katılımını artırdığına yönelik görüşlerin ağırlıkta olduğunu; bununla birlikte, modelin öğrenciler üzerindeki etkilerine ilişkin katılımcılar arasında farklı değerlendirmelerin bulunduğunu göstermektedir.

Tablo 17'de "Maarif Modeli uygulamak sizin öğretmenlikle ilgili davranış ve bakış açınızda neler değiştirdi?" sorusu kapsamında öğretmenler ile yapılan görüşmeler kapsamında elde edilen alt tema ve kodlar sunulmuştur.

Tablo 17. Katılımcıların Maarif Modelinin Öğretmenlere Yansımalarına İlişkin Görüşleri

Tema	Alt Tema	Kod	f	Görüşler
Maarif Modeli Ürün Boyutu	Öğretmene Yansıma	Olumlu	12	Ö8: "Daha araştıran ve daha hazırlıklı bir öğretmen olmamda katkı sağladı." Ö25: "Beni daha planlı çalışmaya yönlendirdi."
		Olumsuz	6	Ö11: "Evrak yüküm arttı."

		Ö17: "Maarif Modeli'ni uygulamak, öğretmenlik mesleğine ve eğitim anlayışına ciddi bir sorgulama getirdi."
Etkisiz	10	Ö9: "Değişen bir şey olmadı." Ö22: "Hiçbir değişiklik olmadı."

Tablo 17 incelendiğinde, katılımcıların Maarif Modeli'nin öğretmenler üzerindeki yansımaları çoğunlukla olumlu (f=12) değerlendirdikleri görülmektedir. Frekansların toplamının 28 olması, çalışma grubunda yer alan 30 katılımcıdan ikisinin ilgili soruya yanıt vermediğini göstermektedir. İlgili soruya yanıt veren katılımcıların 12'si modelin öğretmenler üzerindeki yansımaları olumlu değerlendirirken, 10'u modelin öğretmenler üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığını, altısı ise olumsuz etkilerinin bulunduğunu ifade etmiştir. Bulgular, modelin bazı öğretmenleri daha araştırmacı, hazırlıklı ve planlı çalışmaya yönlendirdiğini; buna karşın bazı öğretmenlerde herhangi bir değişiklik oluşturmadığını ve bazıları açısından evrak yükü gibi olumsuzluklara yol açtığını göstermektedir.

Tablo 18'de "Maarif Modeli'nin uzun vadede eğitim sistemine katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz?" sorusu kapsamında öğretmenler ile yapılan görüşmeler sonucu elde edilen alt tema ve kodlar sunulmuştur.

Tablo 18. Katılımcıların Maarif Modelinin Eğitime Yansımalarına İlişkin Görüşleri

Tema	Alt Tema	Kod	f	Görüşler
Maarif Modeli Ürün Boyutu	Eğitime Yansıması	Olumlu	19	Ö2: "Evet, uzun vadede katkı sağlayacağını düşünüyorum. Çünkü bu model çocuklara sadece bilgi değil, değer ve karakter kazandırmayı hedefliyor ki şu anda ve özellikle gelecekte BEN nesli dediğimiz kuşağın karakter eğitiminde bu hedeflere ve sonuçlarına fazlasıyla ihtiyaç olacağı görüşündeyim." Ö27: "Evet, çünkü değer temelli ve beceri odaklı yaklaşımıyla daha nitelikli bireyler yetişmesini destekliyor."
		Olumsuz	7	Ö10: "Hayır uygulamadaki program boyutuna çok fazla geçebileceğini düşünmüyorum." Ö15: "Hayır uygulaması zor bir müfredat ve entegre edilemeyen durumları var."
		Etkisiz	1	Ö7: "Çok katkı sağlayacağını düşünmüyorum."

Tablo 18 incelendiğinde, katılımcıların büyük çoğunluğunun Maarif Modeli'nin eğitime yansımaları olumlu (f=19) değerlendirdiği görülmektedir. Frekansların toplamının 27 olması, çalışma grubunda yer alan 30 katılımcıdan üçünün ilgili soruya yanıt vermediğini göstermektedir. İlgili soruya yanıt veren katılımcıların 19'u modelin eğitime yansımaları olumlu değerlendirirken, yedisi olumsuz, biri ise etkisiz olarak değerlendirmiştir. Bulgular, modelin özellikle değer ve karakter eğitimi ile beceri odaklı yaklaşım açısından eğitime uzun vadede katkı sağlayacağını düşünüldüğünü; ancak programın uygulanabilirliğine ilişkin bazı kaygıların da bulunduğunu göstermektedir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu çalışmada, görüşmelerden elde edilen bulgular incelendiğinde, öğretmenlerin Maarif Modeli'nin hem güçlü hem de geliştirilmeye açık yönlerinin bulunduğunu ifade ettikleri görülmektedir. Modelin temel amacı olan bütüncül gelişim, değerler eğitimi ve beceri temelli öğrenme anlayışı, öğretmenler tarafından genel olarak olumlu karşılanmıştır. Özellikle oyun temelli, yaparak-yaşayarak öğrenme süreçlerinin öğrencilerin motivasyonunu artırdığı ve öğrenmeyi kalıcı hâle getirdiği vurgulanmaktadır. Bununla birlikte, kaynak ve materyal eksikliği, aşırı

iş yükü ve okullar arası imkân farklılıkları uygulamanın etkililiğini sınırlayan önemli etkenler olarak öne çıkmaktadır Eğitim sürecinde öğretmenlerin büyük çoğunluğu modelin amaçlarını benimsese de hizmet içi eğitimlerin yetersizliği ve programın bazı yönlerinin soyut kalması uygulamada güçlükler yaratmaktadır. Öğretmenler, modelin tam anlamıyla işlerlik kazanması için daha fazla rehberlik, sadeleştirme ve esneklik gerektiğini belirtmektedir. Ayrıca aile katılımının programın başarısı için kritik bir unsur olduğu, ancak velilerin bu konuda yeterince aktif rol almadığı dile getirilmiştir. Bu araştırmada yapılan görüşmeler sonucunda cevaplar incelendiğinde öğretmenlerin düşünceleri alan yazınla tutarlılık göstermektedir. Duyul vd. (2025) çalışmalarında Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin eğitimde değerler eğitimi, disiplinler arası öğrenme ve bütüncül gelişim kavramlarını ön plana çıkardığını belirtmişlerdir. Uludağ Kırçıl ve Uluçınar Sağır (2025) çalışmalarında öğretmenlerin büyük çoğunluğunun modelin amaçlarını benimsediği ancak programdaki bazı yönlerin soyut kalması ve verilen hizmet içi eğitimlerin yetersizliği nedeniyle uygulamada çeşitli güçlükler yaşandığı belirtilmişlerdir. Güven ve Yumugan'ın (2025) çalışmalarında yer alan öğretmenler materyal ve kaynak eksikliği nedeniyle uygulamada sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca, farklı bölgelerin imkân farklılıklarının öğretmenlerin eğitim etkinliklerini gerçekleştirmelerinde engel oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma bulguları, Altın Yöntem vd. (2026) tarafından gerçekleştirilen çalışmanın sonuçlarıyla da paralellik göstermektedir. Söz konusu çalışmada öğretmenlerin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin temel yaklaşım ve amaçlarını olumlu değerlendirdikleri; ancak programın bazı bileşenlerini karmaşık buldukları, uygulama sürecinde yeterli bilgi ve deneyime sahip olmadıklarını düşündükleri ve daha kapsamlı hizmet içi eğitim desteğine ihtiyaç duydukları belirlenmiştir. Program uygulanmadan önce verilen eğitimlerin yetersizliği ile ilgili görüşler de bu bulguya neden olmuş olabilir. Programlar yeteri kadar anlatılmış olsa ve öğretmenlere örnek uygulamalarla detaylı bilgiler verilmiş olsa bu konudaki görüşlerin de farklı gelişeceği düşünülmektedir. Bu durum, mevcut araştırmada öğretmenlerin özellikle programlar arası bileşenler, değerlendirme süreçleri ve uygulama yeterlikleri konusunda yaşadıkları güçlükleri destekler niteliktedir. Kardeş ve Acar (2025) çalışmalarında öğretmenler Maarif programının 21. yüzyıl becerilerini desteklemesi ve değer eğitime ver vermesi nedeniyle bütüncül bir program olduğunu ve Maarif Programının önceki programa göre daha kapsayıcı olduğunu belirtmişlerdir. Yetkin ve Aydılek Çiftçi'nin (2025) okul öncesi öğretmenleriyle gerçekleştirdiği çalışmanın sonuçları mevcut çalışmanın sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Söz konusu çalışmada öğretmenler, programın kapsamlı ve karmaşık yapısının uygulama sürecinde çeşitli güçlükler yarattığını, materyal desteği, uygulama örneklerine ve daha fazla hizmet içi eğitime ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Bu durum, mevcut araştırmada elde edilen bulgularla örtüşmektedir. Düğmeci ve İlik (2025) okul öncesi öğretmenlerinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) öğretim programına ilişkin görüşlerini ortaya koymak amacıyla yürüttükleri çalışmalarında öğretmenlerin daha çok uygulama koşulları, malzeme desteği, hizmet içi eğitimler, aylık-günlük planlar ile ilgili önerilerinin olduğunu ifade etmişlerdir. Karaçelik Varol vd (2026) Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ni uygulayan okul öncesi öğretmenlerinin programa ve uygulama süreçlerine ilişkin görüşlerini incelemeyi amaçlayan çalışmalarında da literatüre paralel sonuçlar göstermekte olup programın karmaşık yapısı ile uygulama sürecinde karşılaşılan fiziksel, zamansal ve bürokratik engellerin öğretmenler açısından önemli güçlükler oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır. Mevcut çalışmadan farklı olarak söz konusu çalışmada öğretmenlerin programın küçük yaş grubuna uygunluğu konusunda tereddüt

yaşadıkları görülmüştür. Fırat'ın (2025) çalışmasında elde edilen bulgular da mevcut araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Söz konusu çalışmada, programın kavramsal açıdan yeterince net olmaması, artan evrak yükü, hizmet içi eğitimlerin yetersizliği, değerlendirme süreçlerinin yoğunluğu ve teknoloji entegrasyonuna ilişkin eksikliklerin uygulama sürecinde çeşitli güçlükler yarattığı belirlenmiştir.

Sonuç olarak, Maarif Modeli; değer temelli, yenilikçi ve çocuk merkezli bir eğitim yaklaşımı sunması açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Ancak bu potansiyelin tam olarak ortaya çıkabilmesi için öğretmenlerin desteklenmesi, materyal çeşitliliğinin artırılması ve ailelerin sürece daha etkin katılımının sağlanması gerekmektedir. Modelin uzun vadede öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişimlerine katkı sağlayacağı düşünülmekle birlikte, uygulama aşamasında yaşanan sorunların giderilmesi modelin sürdürülebilir başarısı açısından büyük önem taşımaktadır.

ÖNERİLER

Aşağıda, araştırmanın bulguları doğrultusunda araştırmacılara, uygulayıcılara ve karar vericilere yönelik çeşitli öneriler sunulmuştur.

1. Öğretmenlerin modelin felsefesini, kazanımlarını ve uygulama süreçlerini daha iyi kavrayabilmeleri için uygulama temelli, örnek etkinliklerle desteklenmiş hizmet içi eğitim programları düzenlenmesi önerilmektedir.
2. Maarif Modeli'nin etkin uygulanabilmesi için tüm okullarda eşit fırsatlar sağlanmalı; öğretim materyalleri, etkinlik örnekleri, kılavuz kitaplar ve dijital içerikler öğretmenlerin erişimi kolaylaştırılması ve yaygınlaştırılması önerilmektedir.
3. Okul öncesi eğitim kurumlarının fiziki donanımı, açık alan etkinliklerine uygunluğu ve materyal çeşitliliği artırılmalıdır. Özellikle kalabalık sınıflarda bireysel gereksinimlerin karşılanmasına imkân tanıyacak düzenlemeler yapılmalıdır.
4. Maarif Modeli'nin uygulama süreci düzenli olarak izlenmeli, öğretmenlerden gelen geri bildirimler doğrultusunda programda güncellemeler yapılmalıdır. Böylece model, sahadaki ihtiyaçlara göre dinamik biçimde geliştirilebilir.

Araştırmacılara Yönelik Öneriler:

1. Bu araştırma araştırmaya gönüllü katılan 30 okul öncesi öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Benzer çalışmaların daha geniş örneklem gruplarıyla ve farklı veri toplama araçlarıyla gerçekleştirilmesi önerilmektedir.
2. Araştırmada öğretmen görüşleri yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Programın etkililiği ve uygulamaları ile ilgili gözlem, doküman inceleme gibi farklı veri toplama yöntemlerinin de kullanılması önerilmektedir.

3. Gelecek araştırmalarda Maarif Modeli'nin farklı eğitim kademelerinde uygulanabilirliği, öğrenci başarısına ve öğretmen tutumlarına etkisi boylamsal çalışmalarla incelenebilir. Ayrıca, aile katılımı ve materyal desteğinin modelin başarısına etkisinin deneysel çalışmalarla test edilmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Altın Yöntem, G., Bayraktar, V., Korkmaz, H. İ., Tutkun, C., & Bağçeli Kahraman, P. (2026). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programına Yönelik Öğretmen Değerlendirmeleri. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 17(1), 94-119. <https://doi.org/10.51460/baebd.1758894>
- Bekiroğlu, D. & Ütkür-Güllühan, N. (2024). 2024 Türkiye yüzyılı maarif modeli okul öncesi eğitim programı karşılaştırmalı bir analiz. 1. Uluslararası Avrasya Bilimsel Araştırmalar ve İnovasyon Kongresi, 22-24 Kasım, Bakü, Azerbaycan.
- Büyükoztürk, ř. (2021). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni SPSS uygulamaları ve yorum (29. baskı). Pegem Akademi.
- Büyükoztürk, ř., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, ř., & Demirel, F. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (28. baskı). Pegem Akademi.
- Dilek, H. (2018). Türkiye'deki okul öncesi eğitim programı güncellemesi: Öğretmenlerin güncelleme hakkındaki ilk görüşleri nelerdir? *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakóltesi Dergisi (KEFAD)*, 19(2), 1745–1766. <https://doi.org/10.29299/kefad.2018.19.02.019>
- Durmuşçelebi, M., & Akkaya, D. (2011). 2006 okulöncesi eğitim programının uygulanmasının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi (Kayseri ili örneği). *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(31), 255–272. <https://izlik.org/JA59AM72RC>
- Duyul, S., Duyul, Y., Kesman, M., & Kesman, M. (2025). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Konusunda Öğretmen Görüşleri. *Ulusal Eğitim Dergisi*, 5(3), 20262. Geliş tarihi gönderen <https://uleder.com/index.php/uleder/article/view/562>
- Düğmeci, H. ve İlik, ř. S. (2025). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programına İlişkin Görüşleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi*, 20, 1652-1678. <https://doi.org/10.47994/usbad.1802755>
- Ertek Eroğlu, B., & Eker, C. (2024). 2013 ve 2024 yılı okulöncesi eğitim programlarının karşılaştırılması. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(151), 391–403. <https://doi.org/10.29228/ASOS.75799>
- Eviren, Ö. (2017). Eğitim değerlendirme modelleri. *Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi* 2(3), 57- 76. <https://doi.org/10.29250/sead.343245>
- Fırat, Z. S. (2025). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programına İlişkin Düşüncelerinin İncelenmesi. *Gazi Eğitim Fakóltesi Dergisi*, 45(3), 749-764. <https://doi.org/10.17152/gefad.1743526>
- Gajjar, N. B. (2017). The changing role of teachers in promoting skill-based learning: a comprehensive review. *International Journal of Research in Humanities & Soc. Sciences*, 5(8), 1-6. https://www.raijmr.com/ijrhs/wp-content/uploads/2024/01/IJRHS_2017_vol05_issue_08_03.pdf

- Güven, G. & Yumugan, S. (2025). Beceri temelli okul öncesi eğitimi: 2024 maarif programına ilişkin öğretmen görüşleri. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 16(1), 1215-1242. <https://doi.org/10.51460/baebd.1581408>
- Karaçelik Varol, Ş. N., Karakaya Dohman, N. K., & Ömeroğlu, E. (2026). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 13(1), 89-112. <https://doi.org/10.51725/etad.1800381>
- Kardeş, S. ve Acar, S. (2025). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli: Okul Öncesi Eğitim Programına İlişkin Öğretmen Değerlendirmeleri. *Siirt Eğitim Dergisi*, 5 (2), 261-281. <https://doi.org/10.58667/sedder.1796935>
- Kaya, Ü. Ü. (2024, Mart). Türkiye'de okul öncesi eğitim programlarının evrimi ve karşılaştırmalı analizi. 2. *Bilsel International Gordion Scientific Researches Congress*, Ankara, Türkiye.
- Köksal, O., Balaban Dağal, A., & Duman, A. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programı hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies: International Journal of Social Science*, 46, 379–394. <https://doi.org/10.9761/JASSS3395>
- Miles, M. B., ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. Sage Publications.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2006). *Okul öncesi eğitim programı*. Ya-Pa.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2013). *Okul öncesi eğitim programı*. Ankara: Temel Eğitim Genel Müdürlüğü
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2024). *Okul öncesi eğitim programı*. <https://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/guncellenenokuloncesiegitimprogrami.pdf>
- Özsırkıntı, D., Akay, C., & Yılmaz Bolat, E. (2014). Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programı hakkındaki görüşleri (Adana ili örneği). *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 15(1), 313–331. <https://izlik.org/JA35WW76NE>
- Öztürk, A., & Dursun, F. (2024). Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programı kazanımlarına ilişkin görüşleri. *MM-International Journal of Educational Sciences*, 8(2), 55-77. <https://doi.org/10.46762/mamulebd.1493579>
- Stufflebeam, D. L. (1971). The Relevance of the CIPP Evaluation Model for Educational Accountability. *Journal of Research and Development in Education*, 5, 19-25.
- Şıvgın, N. (2005). *Okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan eğitim programına ilişkin öğretmen görüşleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Tutkun, C., Akbaba, F. D., Bektaş, A., & Özgün, Ş. (2025). Okul öncesi öğretmenlerinin güncellenen okul öncesi eğitim programı (2024) hakkındaki görüşlerinin değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 24(1), 310–327. <https://doi.org/10.17755/esosder.1532166>
- Türk Dil Kurumu (TDK). (2024). *Güncel Türkçe Sözlük*. <https://sozluk.gov.tr/>
- Uludağ Kırçıl, R., & Uluçınar Sağır, Ş. (2025). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin Sınıf İçi Yansımaları: Öğretmen Görüşleri. *Erciyes Journal of Education*, 9(1), 24-46. <https://doi.org/10.32433/eje.1673094>

Yetkin, İ., Aydılek Çiftçi, M. (2025). Okul Öncesi Öğretmenlerin Gözünden 2024 Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dergisi* , 7 (2), 479-498.
<https://izlik.org/JA37ST87KG>

Etik Metni: Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazar(lar)a aittir. Makalenin etik kurul izni Dokuz Eylül Üniversitesi/Yayın Etiği Kurulu tarafınca 16.04.2025 tarih 04 sayılı kararı ile alınmıştır.

Yazar(lar)ın Katkı Oranı Beyanı: Yazarların katkı oranı Güzin Özyılmaz %34, Meliha Türkün %33, İrem Arı %33 şeklindedir.

KATKI ORANI	KATKIDA BULUNAN YAZAR(LAR)
Fikir ve Kavramsal Örgü	Güzin Özyılmaz-Meliha Türkün-İrem Arı
Literatür Tarama	Güzin Özyılmaz-Meliha Türkün-İrem Arı
Yöntem	Güzin Özyılmaz-Meliha Türkün-İrem Arı
Veri Toplama	Güzin Özyılmaz-Meliha Türkün-İrem Arı
Verilerin Analizi	Güzin Özyılmaz-Meliha Türkün-İrem Arı
Bulgular	Güzin Özyılmaz-Meliha Türkün-İrem Arı
Tartışma ve Yorum	Güzin Özyılmaz-Meliha Türkün-İrem Arı

Finansal Destek: Çalışmanın yazım sürecinde katkı ve/veya destek alınmamıştır.

Bilgilendirilmiş Onam Beyanı: Çalışmaya katılan tüm katılımcılardan bilgilendirilmiş onam formu alınmıştır.

Veri Kullanılabilirlik Beyanı: Veri setlerine ilişkin soru vb. için, sorumlu yazar ile iletişime geçilmelidir.

Çıkar Çatışması: Yazarların araştırma ile ilgili diğer kişi, kurum ve kuruluşlarla ve yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Not: Bu çalışmanın bir bölümü 27-30 Ekim 2025'te Uludağ Üniversitesinde düzenlenen 9. Uluslararası Okul Öncesi Eğitimi Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Bu eser CC BY (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.tr>) ile lisanslanmıştır.

Sorumluluk Reddi/Yayıncı Notu: Tüm yayınlarda yer alan ifade, görüş ve veriler yazar(lar) ve katkıda bulunan(lar)ın görüşleridir. IJOEEC ve/veya editör(ler), içerikte belirtilen herhangi bir fikir, yöntem, talimat veya üründen kaynaklanan kişiler veya mülke yönelik zararlardan ve ihlallerden sorumlu değildir.